

лабораторна робота №3

студентки групи ТМО-21

Кравець Олюні

Варіант-9.

Обчислення визначених інтегралів

$$\int_2^3 e^x \sin 2x dx,$$

$$F(x) = \frac{e^x}{5} (\sin 2x - 2 \cos 2x)$$

$$\xi = 10^{-6}$$

Задача найближчого обчислення:

Нехай інтеграл, який потрібно визначити, представ у вигляді: $\int_a^b p(x) f(x) dx$ (*)

Підінтегральна функція в формулі (*) є такою, що не дозволяє в функціональному вигляді отримати первісну функцію.

Цей інтеграл обчисл. за найближ. квадр. ф-лою:

$$\int_a^b p(x) f(x) dx \approx \sum_{k=0}^n A_k f(x_k), \quad x_k \in [a, b], k=0, 1, \dots, n,$$

де функція $f(x)$ - визначена і неперервна на інт. $[a, b]$, A_k - квадратур. коэф., n - довільне число інтервалів всередині відр. $[a, b]$.

Велика формула прямокутників

$$\int_a^b f(x) dx = \frac{b-a}{n} \left(f\left(a + \frac{h}{2}\right) + f\left(a + \frac{3h}{2}\right) + \dots + f\left(a + \frac{2n-1}{2} \cdot h\right) \right) + \frac{(b-a)^3}{24n^2} f''(\eta)$$

$$\eta \in (a; b)$$

n - кількість однакових частин, на які поділено $[a; b]$

$h = \frac{b-a}{n}$ - довжина відрізка, на які поділили відрізок $[a; b]$

Велика формула трапецій

$$\int_a^b f(x) dx = \frac{b-a}{2n} \left(f(a) + 2f(a+h) + 2f(a+2h) + \dots + 2f(a+(n-1)h) + f(b) \right) - \frac{1}{12n^2} (b-a)^3 f''(\xi)$$

$$h = \frac{b-a}{n}$$

n - кількість частин, на які розділо відрізок $[a; b]$

$$\xi \in (a; b)$$

Ближкая формула Симпсона

$$\int_a^b f(x) dx = \frac{b-a}{6m} \left(f(x_0) + 4f(x_1) + 2f(x_2) + 4f(x_3) + \dots + 2f(x_{2m-2}) + 4f(x_{2m-1}) + f(x_{2m}) \right) - \frac{(b-a)^5}{2} \cdot \frac{f^{(4)}(\xi)}{90m^4}$$

$$\xi \in (a, b); \quad x_0 = a; \quad x_{2m} = b$$

$$x_i = x_0 + ih \quad (i=0, 1, \dots, 2m)$$

Ближкая формула, "мрпых восьмих"

$$\int_a^b f(x) dx = \frac{3}{8} \frac{b-a}{n} \left[(f(x_0) + f(x_n)) + 2(f(x_3) + f(x_6) + \dots + f(x_{n-3})) + 3(f(x_1) + f(x_2) + f(x_4) + f(x_5) + \dots + f(x_{n-2}) + f(x_{n-1})) \right] - \frac{(b-a)^5}{5^4 80 n^4} f^{(4)}(\xi)$$

$$\xi \in (a, b)$$

$$n = 3k, \quad k \in \mathbb{Z}$$

$$x_i = x_0 + ih; \quad (i=0, 1, \dots, n)$$

Вибір кроку інтерполяції

Вибір кроку за теоретичними оцінками похибки: $|k| < \frac{\xi}{2}$

- похибка для методу прямокутників:

$$R(f) = \frac{f''(\xi)}{24} (b-a) \cdot h^2$$

- похибка для методу трапеції:

$$R(f) = -\frac{f''(\xi)}{12} (b-a) h^2$$

- похибка для методу Симпсона:

$$|R(f)| \leq \frac{(b-a)^5 m_4}{180 h^4} \leq \xi$$

Формула Ньютона-Лейбніса дає результат: $\boxed{-9,65017}$

Формула прямокутників: $-9,73061$

Ф-ла трапеції: $-9,48936$

Ф-ла Симпсона: $-9,65049$

Ф-ла „трех восьмих“: $-9,36328$

Найкращий середній варіант відновити
дає метод Симпсона (тут похибка =
-0,000002);

Похибка для методу прямокутників:
-0,08044;

Похибка для методу трапецій: 0,16081;

Похибка для методу „трёх восьмёх“:
0,28689.

Код програми (C++):

```
#include <iostream>
#include <math.h>
using namespace std;
double f(double x)
{
    return exp(x) * sin(2 * x);
}

double Rectangle(double a, double b, int n)
{
    double s = 0, k = 0, i = a;
    double h = (b - a) / n;
    while (i < b)
    {
        k = (h) * f((2 * i + h) / 2.0);
        i += h;
        s += k;
    }
    return s;
}

double Trapezia(double a, double b, int n)
{
    double h = (b - a) / n;
    double s = 0;
    for (int i = 0; i < n; i++)
    {
        double x1 = a + i * h;
        double x2 = a + (i + 1) * h;
        s += 0.5 * (x2 - x1) * (f(x1) + f(x2));
    }
    return s;
}

double Simpson(double a, double b, int n)
{
    double h = (b - a) / n;
    double x = a;
    double s = 0.5 * f(x) + 0.5 * f(a + n * h);
    for (int i = 1; i < n; i++)
    {
        s += f(a + i * h);
    }
    for (int i = 1; i <= n; i++)
    {
        s += 2 * f((a + (i - 1) * h + a + i * h) / 2);
    }
    s *= h / 3;
    return s;
}

float ThreeEights(double a, double b, int n)
{
    double h = (b - a) / n;
    double s = f(a) + f(b);
    for (int i = 1; i < n; i++)
    {
        if (i % 3 == 0)
        {
            s = s + 2 * f(a + i * h);
        }
        else
        {
            s = s + 3 * f(a + i * h);
        }
    }
    return (3 * h / 8) * s;
}

double Newton_Leibniz(double a, double b)
{
    double x = 0;
    x = (exp(b) / 5) * (sin(2 * b) - 2 * cos(2 * b)) - (exp(a) / 5) * (sin(2 * a) - 2 * cos(2 * a));
    return x;
}
```



```

int main()
{
    double a = 2.0, b = 3.0, eps = 0.00001, n = 5;
    cout << "Rectangles method = " << Rectangle(a, b, n) << '\n';
    cout << "\Trapezia method = " << Trapezia(a, b, n) << '\n';
    cout << "\Simpson method = " << Simpson(a, b, n) << '\n';
    cout << "\Method of three eighths = " << ThreeEights(a, b, n) << '\n';
    cout << "Newton Leibniz formula = " << Newton_Leibniz(a, b) << endl;

    cout << '\n';
    system("pause");
    return 0;
}

```

Результат выполнения программы:

```

Rectangles method = -9.73061
Trapezia method = -9.48936
Simpson method = -9.65019
Method of three eighths = -9.36328
Newton Leibniz formula = -9.65017

Press any key to continue . . .

```